

lb, en 699 bossen padi meer is dan het voorafgaande jaar. In de Noorderprovincies was de opbrengst 298 last en $383\frac{1}{2}$ lb rijst, en 7938 bossen padi, wat 106 last en $2073\frac{1}{2}$ lb rijst meer, maar 4843 bossen padi minder is dan het voorafgaande jaar. Omdat dit achterwege bleef, is over het laatste opheldering gevraagd. Het is niet raadzaam dat de secunde de vertiening in de Zuiderprovincies heeft moeten doen, omdat de gouverneur op het kasteel nodig was. [fol. 872] Er is bevolen om voortaan in dergelijke gevallen twee gecommiteerden te sturen. In het voorafgaande jaar bracht de verpachting van de invoer- en uitvoerrechten rsd 1900 minder op dan het jaar daarvoor. Hoewel allerlei problemen zijn weggenomen, is de verbetering slechts rsd 312 geweest. De opbrengst dit jaar was rsd 12.313, hoewel het bestuur naar aanleiding van een klacht van de pachter had bekendgemaakt dat er een wachthuisje op het strand moest worden gebouwd, waar alle vaartuigen moeten aanleggen en hun goederen met een door de Compagnie geijkt gewicht laten wegen.)

De pagt der sterke dranken heeft gehaald rds. 1245, dus 45 rds. meer, die van het hoofdgeld der Chineesen rds. 1080, of rds. 60 meer, die van de toptafels rds. 1100, zijnde rds. 222 meer; die van de basaar en neeringkraamtjes rds. 234, of 4 rds. meer; en die van het slagten van het groot vee rds. 150, of rds. 22 minder als het jaar bevorens. In voegen alle de pagten gereesen zijn except de laatste sonder dat van die vermindering reeden gegeven is, welk versuym wij dierhalven niet hebben kunnen nalaaten de ministers voor te houden. 's Heeren gerechtigheid der verkogte vaste goederen, heeft dit jaar afgeworpen rds. $339,2\frac{1}{2}$. Fol. 872v-873r.

(Betreffende de fortificatiën en gebouwen is naar aanleiding van de brief uit Makassar van 18 oktober 1761, en na advies van de fabriek op 12 januari 1762, besloten om toestemming te geven de ernstige gebreken aan het gouvernement en de overige gebouwen te verhelpen, zoals in het rapport van de fabriek is vermeld. Tezamen met het houtwerk is dat verslag naar Makassar gezonden. Het bestuur berichtte in een brief van 22 oktober 1762 dat het ravelijn buiten de landpoort van het kasteel is vergaan en dat daardoor de muren niet slechts verzakt, maar zelfs onherstelbaar waren. Bovendien dreigt de smidse en op Saleyer het kruithuis in te storten. In de laatste vergadering is niet alleen toestemming gegeven tot de onvermijdelijke reparatie, maar ook is er genoeg werk door het toezenden van de nodige zware balken en andere bouwmaterialen. Opgemerkt is dat het bestuur in het vervolg niet meer zo nonchalant mag zijn om geen begroting op te stellen. Er is bevolen dit alsnog te doen en aangespoord [fol. 874] om zuinig te zijn en met overleg tewerk te gaan. Aan gaande de huishouding valt slechts te berichten dat het verbruik in het voorafgaande jaar van $11.570\frac{1}{2}$ lb buskruit, terwijl de memorie van bezuiniging, naast de verstrekking aan de inlandse vorsten, maar 4000 lb toestaat, veel te groot is. Daaraan kan niet ongemerkt voorbijgegaan worden en daarom is het bestuur bevolen om jaarlijks een opgave te doen van het verstrekte en verschoten buskruit. Ook is het in dienst houden van vier lijfeigenen voor de tuin en de paardenstal een niet passende uitgave en daarom is bevolen deze personen naar Batavia te zenden om ze daar te laten werken. Mutaties onder de dienaaren: de resident te Bulukumba Godfried Carel Meurs heeft zijn tijd ruimschoots uitgediend en kan met behoud van rang en gage naar Batavia verlost worden en repatriëren in de rang van onderkoopman, en niet, zoals hij vroeg, in die van koopman. Zijn opvolger is de resident te Maros Sergius Swellengrebel, die wordt opgevolgd door onderkoopman Volkert Thomas Higt, die nu zonder werk te Batavia is.

BANDJARMASIN

([fol. 875] Dit jaar is maar 5142 pikol en 75 kati peper verworven, waarvan op verzoek van de vorst 2200 pikol aan twee Chinese jonken zijn afgestaan. Bovendien zijn daarin 1132 pikol en 98 kati zwarte en 90 lb witte peper voor rekening van de koning, zowel als voor die van de anachoda's, afgescheept. Dit betekent dat naar China in het totaal 3332 pikol en 98 kati zwarte en 98 lb witte peper is uitgevoerd. Voorts is te Batavia met de sloep de Nachtegaal aangevoerd: $737\frac{89}{123}$ pikol, ofwel 92.214 lb, zwarte en $21\frac{102}{123}$ pikol, ofwel 2727